

ملا ناصر الدين

№ 44 فېنى ۱۲ پىك موللا ناسреддинъ اوچوجى ايل ۱۹۴۹

ДУХАПЫ

О.И.ШАЛИН

ایردان ده

Литог. С.Быхова

مجموعه ناک ادریسی:

تفلیس، ملا نصرالدین اداره‌سی

г. ТИФЛИСЬ
РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА**„Молла Насреддин“**

آجیق تورک دیلنده مازیلیان مکتوب و مقاله‌قوبل اوپنیا.
آدربی ده کیشک حقی ۳ دانه‌یدی قبک‌الک مارقادر. مشتریلر
اداره‌مزه کاغذ بازانده ابوهلیلیک نعمتی نشان و پرسونلر.

آبو نا قیمتی

فافقازاده و ۱۲ آیلی (۵۲ نسخه) - ۵ میان

روسیده: ۹ آیلی (۳۹ نسخه) - ۴ میان

۶ آیلی (۲۶ نسخه) - ۳ میان

۳ آیلی (۱۳ نسخه) - ۱ میان ۶۰ قبک

اجنبی مملکتاره ۱۲ آیلی ۶ میان، ۶ آیلی ۴ میان

نخسی - اداره‌مزده ۱۰ قبک، اوزک شهرلرده ۱۲ قبک

۳ نویاير ۱۹۰۸

هر هفته نشر اوپنور

۲۱ شوال ۱۲۲۶ بازار ایرانی

و مسلمانجه برابر سوادی مسلمانلاریم زایلده
یوز دفعه روس کتابی الیزره آلب او خویانده
بلک بر جه دفعه بر مسلمان کتابی آجالار،
اما آجانده‌ده هیچ کتابک آدینی ویزانک
آدینی کابیوب «اح» دیوب کتابی قوبورلار
بره و باشیلورلار بایروس و اسیچقا آختارماغه.
هیچ کس خیال ایله‌مون که من بو حور
چوانلاریم زی کنهاکار ایله‌مک ایستبورم. دنیاده
هر ایش اوز قاعده‌ستنجه گدیر، سونی توکنده
چو خور لره آخیر، جورک گورنده آچک
آغزی سولانیر و ایستی اولاندا قار اریر.
قیشك سویوغندده آدام ایستبور گیزیں ایستی
کورسی به و بورقانی چکسون باشنه، بر آزده
بورغون اولان‌ده آدایی بو خی توقر.
روسار دییر «محبت زورقان اولماز».
من ایجون ایندی هرن خوش در، راحت در
و آسان در - اون ایلورم.
هی ارمئیلر، گورحیلر، روسار، بایفالار
و غیرلر بزه گوره اوز دیلارینی ویزانلارینی
چوخ ایله‌دیرلر، بو اوندان اوتری دگل که
اون‌لار بو باره‌ده بزدن معصب وغیرتلی درلر.
دو غری در، بزم ایچمزره هله ایندی‌ده جوخ
«باریمچیقارلاره» وار که روسجه دانشانه بر
او طرفه بو طرفه باخیر گورسون که هانسی
بر همشری و حامبال بونا تعجبی باخوب
اویز کوگانده دیچیک واده نه ظلمدی». اما
بونگله برابر بو گوردیگلریم زا عمد، عمد
و عمد سبی بودر که مسلمانجه او خوماق
چینی در: بو چینی‌لک آز سوادی مسلمانلاری
سوادس ایلور، و چوخ سوادی‌لاری ده بورور.

اسنقبال

نامنده گنجه شهرینده نشر اولان ترک
دیلنده بی طرف مسلمان غرته‌یه آبونه‌دقتری
آچیقفور، آبونه قیمتی رویه‌نک و فاقسیه‌نک
هه بری ایجون ایله ۴۰ میاندر، آتنی آیاق
۱۰ میان. ممالک اجنبیه ۴۰ میان‌سدر.
ایمیدین ۱۹۰۹ مجی سنه ایجون آبونه قید
اولانزه یانوار آینک برنه کی غرته‌مز جانا
کو ندریله‌جکدر. غرته‌مز هیث تحریره‌سنه
فاقسیه‌ده مشهور ادب و محررلار هیث بعضی‌ری
اشتر اک ایلورلر، و علاوه خاندان آن عنانک
پانختی اولان استانبوله خوصی مخیرمن
واردر. «استقبال» غرته‌یی نوبار آینک ۱۱ نین
اعتباراً انشاره باشلاه‌جکدر. آبونه قید اولان
و اداره ایله مخابره اینک آرزوسنه بولانلار
ایمیدین اداره‌یه مراجعت ایسونله.

آدرس:

Елісаветполь
Редакція газеты «Истинбаль».**کله جه**

هردن بر کنارдан دوروب باخانده من
بر یله شی گورورم، گورورمه فافقازاده بر آز
روسجه او خومش مسلمانلاریم زا هیث رو جه
یازدی بویزی ایلورلر. اول آدام ایله بیلر که
بولالار مسلمانجه او خومیو بالار، سیرا باخوب
گورورسنه که جوخ عجب او خومیو بالار، بلکه
اون این درس او خومیو بالار.

تلغیر اف خبر لری

نخجوان۔ ایک جوی قرآنی تھا کہ فاتحہ مسندن
صغریا اوجو مجبی بر قرآن تھا کہ کشاد ایتک
ایچون مسلمانوں اور آزادی ندین بر ہیت شکلیں
ایتیں۔ دونے ہمان ہیت جمع اولوب قرآن تھاں
بارہ مسندہ اوزون صحبتار ایتیں۔ اوجو ملہ دن
لاب لازموں بود کہ ایتیورل قرآن تھاں یہ
بر ایله اوطاق کر ایہ ایتیں ورنہ قابو سی
اویساون، جونکہ قابو والانہ بردن اوز اوزینہ
باغلانوں۔ ایمدو اڑیں کہ بو دفعہ آجیلان
قرآن تھاں دجالک خروج نہ قدر دوام ایدہ
چکر۔ اللہ بو طور جالیشان لارہ قبیر بیمان
عمرلر ویرسون۔

ایری کی سیوف

بر گون او تور مسیدم ایو ده، بر ده
گوردم کو چو چدن جفرنی سی گلور، چولہ
چندوم گوردم کہ شکلی کہنے پالا ر ساتان
مشہدی حسین بر ایرانی اوشانہ آگزینہ
گلن یس سوز دیور، اوشاق یخلوپ آرٹک
ایتیہ برک برک داشلار دان دوتوب فریاد
ایدیر کہ «آی اللہی سون، منی بونک الدن
خلاص ایدیگز» اوشاقی مشہدی حسین
دوتوب وورا وورا جکیر ایدی دوکانہ۔
بر نچہ نقر بوندان خواہش ایله دیسردہ
کہ اوشاقی بورا خسون اما ظالم دیدیک، هیچ
اویماز هر طور اوسا گرک سنی آکارا،
مشہدی حسین اوشاقی نہ ایچون زور نان
چکور ایدی دکانہ باشے دوشے بلدمیں،
اما اوشاقی هی دیبور ایدیک «جماعت
سز بامور سگر، امکا آئری سوز دیور،»
مشہدی حسین صوگہ اوشانی چکدی
آپارڈی۔ بو ایل یاۓ فصلی دہ کو وشی
کنندہ کورا پالکین بنایدین باغان ایشیو لونک
اوشا قلری سودہ چمندہ بو مشہدی حسینی
دو گیشیدیں، نہ ایچون بوندان اوڑی کہ
اوشا خالدار «آئری سوز» دیمشدی۔
بر نچہ گون بوندان اقیم عشق آبادہ
کوک تینسکی کوچہ دہ فاحشہ خانہ لرا قباقتندہ
بر شروا نی قرہ باغی دعو اسی دہ باشے کلڈی۔
اللہ برکت ویرسون۔

اوستا! سن او زاول گو جگی چک داشا۔
صورت قایشا ایله حوالہ باشنا۔
با خاما نہ لازیم قوریہ نہ یاشا۔
نه قول اف، نہ گوزہ، هم نہ فاشا۔
قونشویہ، نہ یارہ، نہ ده یولداشا۔

آل ایگہ مشتری نک باشنا،
تو لک یوزینہ گوزلری نک باشنا،
چونکہ بشیر دیک یازیقون آشنی،
باری قوناق ایله گلن بوز باشنا،
سورت قایشا او لکو جگی چک داشا۔

فیض تراشی دانیشیر سان ہله۔
مشتریہ چو خدا دیمہ مسئلہ
قرخ باشنا، آل پولنی، سال چولہ۔
با خاما رفیقہ، قوہوما فاردا شا۔
کور تالوب او لکو جلر کی چک داشا!

سویا مہ دللا کہ دبستان نہ در،
علم، صنایع ادبستان نہ در،
آغڑا کل آلم، تو لکنی نہ، میدان نہ در؟
یغ سورونی بیرہ چات باش باش!
چار خاویر او لکو جلر کی چک داشا!

ایشانہ مہ سه صنتیث اوسا کساد،
ایله طبات قازانوب تازہ آد،
ویرمہ فتیرہ پولوٹ اوسون زیاد،
قویما گیدہ مکتبہ او غلوٹ پاشا!
تاکہ مبادا آزا یولدان چاشا!
(کیفسیز)

حاجی، مشہدی و کربلائی او خوختی۔
لا بیعت دان توقع ایدیر یک کہ بیزی باغی شلا نلار
بو یازدی قمزل اونلارہ دخل یو خدر، نہ قدر
کہ اونلار روس یازی سنه آشنا دگل لر،
داخی دنیادہ منم خیالیمہ بر علاج گلمبرہ
اونلار منم بو یازدی قلاریمی باشے دوشون نار۔

لیہ مسلمان غازی تاری آز او خونور، یہ
بو توں فاقفازدہ ایل ده ایک مسلمان کنالی
جاپسان چیخانہ کتاب حاجی لاری قیش ده
ہامیسیتی پیچہ باب سوب آیشیخ الیبور، مکر
بونلار ظرافت در،

فاقفازدہ ترقی، تازہ حیات و ملا نصر الدین
آنی یدی مین دن آرتیق او خوختی
اما ہمان فاقفازدہ ہمان مسلمان لار کہ ایچنہ یدی
مین دن چو خ آرتیق روس غازینہ او خویان
جو اوانلاریمی وار، اون ایل دن سورا مسلمان
جہ او خویان لار کہ بس قدری اسکلوب
رسو جہ او خویان لار بش او قدر اولاد، اوتوز
ایل دن سورا ہیجنن، بروقت او لار کہ هیج
کس غاریتہ آخشارانہ و بالقان ایشلر دن تازہ
بر خبر یامک ایتینہ راضی اوما ز کہ
الٹی لاما جا لوب و میمی نونا جا لوب جیملر کہ
قارنہ گین نفلداری چخار دوب قوبون بر نہ
وشنیک نفلداری نی جراغ ایشیغہ آخشار سون
آخشار سون، سورا گورسون کہ مطبعہ دہ قیر بیلوب
دو شوبلر بر،

بل، او تو زایل بوندان سورا یلام او لا جا،
شرط بو دگل کہ آنجاں بو گونکی گونک
احوالاتی خبر ویرمک، شرط بود کہ
گاجک دن ده بر سوز سویا مک، تو تاخ کہ بو
گون با غیش یا غیر، اما نہ عیبی وار بونی ده
آخشار اف کہ صباح نہ او لا جا، تو تاخ کہ شیشہ ده
بو گون عبدالرحیم آغا و ملا شوکور عمود
هر ہسی بر مسجدی صاحبانوب دیورلر کہ
آنا بامزدان قالوب، تو تاخ کہ گنجھدہ میر باقش
آغا هر گون مسجدہ او زینی عورت لاره تو توب
متھن کہ فرائیضن دانیش، اما آخر بر گورہ کہ
صبح نہ او لا جا،
نہ عیبی وار کہ بس «گلہ جگہ» ده ال
او زاد اف؟..

شرق

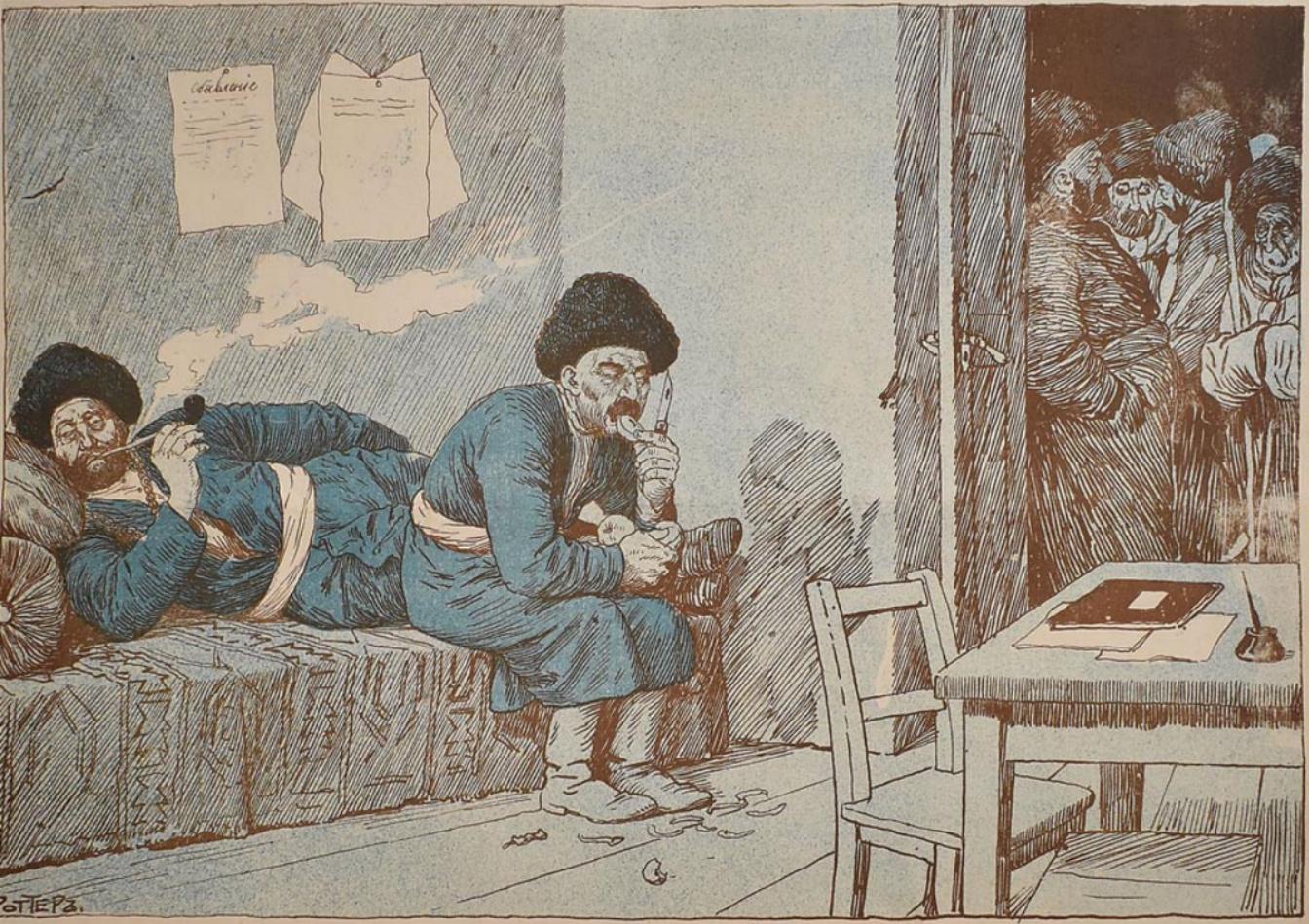
وستی

در مغرب

وستی

کابل حاخویردی یه با غیشلانان حوری

اوز میشتمزدن : یوز باشی (استارشینا) و کند سودیالاری ایش با خرلار .

اعلان

صدمه تو خوناجاق ایدی، اما جوان تورکلر
خبردار اولوب همان کاغذی الله گنوروبلر.
سلطانڭ خاتىتىنى يقين الپىندىن سورا زون
توركىلر قرار قويوبىلار فرست دوشن كىمى
عبدالحميدى تختدىن يندىرسۇلار.
بۇنى يازماقىدە قىسىمىز سلطان عبد الحميد
دوستارىنى خبردار ايلەمك دە ايشن حالى
اولوب يالدىكلىرىنى ايلەسۇلار، يوخىه ايش
ايش دەن گىچىندىن سورا دخىرى بىرىشى ايلەمك اواماز.
«جراما»

ماھى

قرص خورشىد در سياھى شد
يونس اندر دهان ماھى شد
» سعدى «

باکودا اوروجلق بايرامنۇن نمازىندان سورا
بر قدر خرجلڭىڭ تېرغاا . . . غىرىرى شىلىرى
دورسۇن، يوزلۇجە ساغمال قويۇنى اولان
جانب داغلىي ملا سېچۈن داغلىي جماعتى نۇن
طرفيدىن گىنەدە دورت يوز اللې منات وصول
اولدى. الله باکونون جوانە بىر كىن و بىرسون
و بۇ جماعتى جناب آقايا چوخ كورمەسون
و نذر صاحبلىرىنۇن نذرلىن درجه قىولە
يتورسون .

« قىرغ آباخ »

پوچتا قو طى سى

آغىدامدە «كىشكولە» - كىرك آدگىرى يازاسكىر.
بورچانى دە شكارىتىچى يە: سزلا بورچالى دە
اياله بىزىن قاراباڭىڭ، اىروانك، شىكى
و شىرىۋانڭ تايىدى: يازىدقىلارگىرى جاب ايلەسەك،
كەنە يازىلاريمىزە او خشىجاڭ. تازە بىر خراوا سە
يازارسگىر اشالله جاب ايلەرلەك، و اورگىنى دە
ھېچ سىخما.

باکودە ناغورنى كوجىدە «رەببە»: يەلمەدىك
او شەعرلىرى كولمۇك دەن اوئرى. يازىمىسگىز،
يادوغىردان يازىمىسگىز. چونكە بۇنى يەلمەدىك،
چاپ دە ايلەمەدىك.

مدىرىن و باشى محرى: جىليل محمدلى زادە.

بىزىم شەھىرگە خىرە بولوار قىباغىنە آخشامە
كىمى بۇش و يېكىار او توران بىڭارگە آراسىنىدە
نېچە يالىدر كە بىر قولوق وار، هەمېشە گورۇز
سەتكە او آتىر بۇنىڭ اوستە بۇ آتار اوئىڭ اوستە،
آخرە بېچىرىنىن انصافلىسى چىخوب قبول
ايدىن، نېچە گۈن گىچەمچە قوللوق گورۇھ لېسالار
تىكىدىرلوب و نىشانلى پاپاق قۇپۇز، بىر آزادان
مىڭە همان بوقوللۇق بىكار چەلقە مانع اولدىقىدان
اڭىتنىن گەنە فورمانى چىخاروب قوللوقى دە
بىڭارگە كوماسەن توللىپور. بوقوللۇق گۈن نېچە گۈن
بىز دە قالدى. آخرە گەنە بىر رەحماسى ئاپاپوب
بىر آتىققۇل ايدىبىدر، ايندى يازىز بىز دە
نصرالدین واسطە سىلە اوزىزگە يەرارەدە اولانارە
خىر و يەرىزم كە هەرگە مشتىرى وارسە بىر آيدىن
مىڭە بوقوللۇق حەراجە قۇپۇلدۇغانە آڭارىنى
تىزلىك ايلە يازىز بخېر و يېرسۇنار.

آدرىس نېچۈچۈن شەھىرنىدە بولوار قىباغىنە:
«بىڭارگە دېزۈر ناستە»

جواب

ملا نصرالدین زور تالىك ۴۲ نېچى نومۇر.
سەنە امير حاجيان كىندىنە شىيخ محمد رەحىم
جەمعاتە بولىلە بىر خېر و يېرىش ايدى: هەركىن
اوشقۇلا بول و يەرسە اوشتىنادە اواد اولوب
اونكى بىدەتە بايشاچق. جناب شىيخ مطابى
بىر آز واضح ايندىكى ايچۈن بىر ياردە عوام
شەخىز آتىرى جور باشە دوشىتلەر: كۆيا
شىيخ جىنابىرى اوشقۇلون عايىنە سوبەمەش،
و حال انکە اوپە دەكل.

زمان قىدىمە بوللار قىزىل و كۆمۈش ايدى.
اگەر اوبولەن اوشقۇلا ياغىز بىر يەس ايشە
و يەرسەلر اويالىدر، نېچە كە شىشيخ بويوروب.
لاكن حال حاضردا بوللارڭىچى كاغذدر،
اياله اولان صورتىدە هەركىس اوشقۇلا بول
و يېرىپەيلەر، كاغذ بول اولماق شەرتىلە، جونكە
كاغذ اوزى يانار، دخى اواد اولوب انسانڭ
بىدەنە پاپشان.

ھېي ايستىورىن بومطابى نظمە چىكىم:

— خالق دېمىش شىشيخ محمد رەحىم
و يېرىم بولۇن اوشقۇلا احسان دەكل
اوشقۇلا خىر ايلە هەركى بولۇن
بائىدى مىرتىدى مسلمان دەكل
جونكەو بول روز جزا اواد اولوب
ياندیرا جىق صاحبىن آسان دەكل
پىش نە ايچۈن سوبەمەدى آشكار
خالق نە بىلەمىدى حبىوان دەكل

سې زە سېكىكە اوروبىلار مدام
ايندىكى دوران ايلە دوران دەكل
شىشيخ دېمىز كاغذ بول و يېرىمۈن
كاغذ اوزى آتش سوزان دەكل.

پىشىنەن بولدرەمەن سېم و زە
خالقىدە بوق فەم بول بەنەن دەكل
شىخە يېقىن سوبەمەك اومالاز عوام
قە اوقوبوب بىز كىنى نادان دەكل

ابجىدو هوز ضرب يىسرىب
جامع عباس كاستان دەكل
ھەركى اكىر عاليە شەك ايلە
كافىر اولوب قابل ايمان دەكل
«علقى»

خېلىار لق

بىز غازىتەلرە نېچە دەفعە او خۇمىشدىق كە
سلطان عبد الحميد ال آلتىنن گىچە و گۈنۈز
چالىشىر جوان تۈرلۈلەت باشىنى بىر طور قارىشدى
يۇرسون و مەشرۇطەنى يۇرسون، بىز بۇ خېلىرى
ايشىدە ايشىدە كەنە دىنەمەكە دورمىشدىق.
اولا اوندان اوئىرى كە دېيوردىك يالىكە
غازىتەلر يالاندا يازىزلىرى، نېچە داتاباش كىندىنە
ھېمىشە دېيولىر كە غازىتەنڭ يىشەسى يالان
يازىزلىرى دەر، و بىرده اوندان اوئىرى دېيىرىدىك
كە داخىچار جىغافىوفى و سلطانڭ غەزىر
گەذلەرىنى اوزومۇزدىن انجىنېمكە.

اما ايندى بول خېلىرى كەنە دەر كە مەشروعە جىلەتكە باشىنى قاتاپوب
ايندى جىع جەزىتەلر لاب آچىق آچىقىنە
يازىزلىرى كە ايندىكى يۈلەنە مەتەلەرىنى قالخان
سلطان اوزى دەر كە مەشروعە جىلەتكە باشىنى قاتاپوب
دعوا بەنەسى ايلە قوشۇنى آلسۇن اوز
اختىيارىنىھە و يەلىدەكىنى ايلەسۇن. هەل بۇنى دە
يازىزلىرى كە سلطان بولغا را حەكمەتە خەلۇتجە
بر كاغذ يازىش ايمش كە اكىر او كاغذ گىدوب
بىلەنە چاتىسىدى عەمانلى مەشروعەسە بولبۇك

پاتھافون = ПАТЕФОНЪ

ИГРАЮЩІЙ ПЛАСТИНКИ БЕЗЪ НГОЛОКЪ

Братъевъ ПАТÉ. Москва, Тверская, 36.

ایگننسز چالان پلاستنکالار

برادران پاته. موسقیاء تویرسقايانا، ۳۶

شهرتاي پلاستنکالار

آذربایجان دیلنده

بلبل او خور „بیلبل اورخور“

گوزه لیم سن سن „گوزه لیم سن سن“

بیات کرد . بیات کردن

بیات شیراز . بیات شیراز

سه گاه زابول „سه گاه زابول“

چار گاه (تار) (سولو نا تار)

میرزا حسین سه گاهی „میرزا حسین سه گاهی“

بیات قاجار . بیات قاجار

ایکی او زلی بلاستنکالار کیتی (دیامتریناٹ یوکل لگی ۲۸ س. م) ۲۰ منات ۲۰ قپک. هر یerde ساتیلیر.

و تفلیس ده ساتیر ق. ق. شومان. غولوویتسکی، ۱۰

و سایدیه مز نومر لدن سوابی مشهور روس آرتیستلرینا بلاستنکالاری ده وار

ساتیلیر مشهور روس آرتیستلرینا مقامات بلاستنکالاری

فارس، ارمی، گورجی، آذربایجان و قازان تاتاری

دیلنده و غیر دیلنده

oooooooooooo

قارابی تصنیفری « خور » مقاماتی و شیبور دسته لرنا

چاقوی.

خور دسته لری.

مالار اسیاناث مضمون کملی. ملی نعمدلری

هر جور چاقو دسته لری

oooooooooooo

هر دیل ده قسم چاقولار
قاتالوغ لاری پولیسز
حلب ایدگن

اعلان

برگون برجوان ایرواندان نوود با پایانیه گید زکن
 گلوب منه دیدی که من جنایب شیخ الاسلام او غلى
 یام د نوود با پایانیه پرستاد او میشام » من ده
 ایناندیم بوجوان مندن اوچ سنت پول و برد
 یا پونجی می آلوب آپاردي .
 ایندی جواندان توقعم بود رک همه دوغران
 شیخ او غلى قربان او سون او نم پولیم و یا پونجیم ،
 د شیخه ده قربان او سون سنم جام . همه یاران
 دیوبه ، آله رضاسی ایچون سنم شیلاری گوند رون .
 آدریس : پلینوفقاده استرازینی بختیار .

ШВЕЙНЫЯ МАШИНЫ КОМПАНИИ ЗИНГЕРЬ

ПРОДАЮТСЯ
ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО ВЪ СОБСТВЕНН. МАГАЗИНАХЪ КОМПАНИИ

РЯЗСРОЧКА
ПЛАТЕЖА

ОТЪ 1 РУБ.

Ручные
машины

ОТЪ 25 РУБ.

МАГАЗИННАЯ ВЫВОДЬСКА.

МАГАЗИНЫ ВО ВСѢХъ
ГОРОДАХЪ ИМПЕРИИ.

ОСТЕРЕГАЙТЕСЬ
• ПОДДЪЛОКЪ.

پر یوزند . اک باختنی
و پائینت لی

پراوادنیق « قالوش لاری »

برک لک ده ، فاسوینتک گوزل لیند د راحت گیلیک ده برنجی پر قازانو بلار .

محکم لک لرینی آلبی لار او ذلری تصدیق ایده جک لر .

1888

پراوادنیق . تفليس - باکو

بیخین - بیس . دکل
دون نافزار د دکل

پراوادنیق . تفليس - باکو